

Наталія БРЮХОВЕЦЬКА

ПОЛОЖЕННЯ

про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню
з дітьми у ліцеї №254

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми у Київському ліцеї №254 (далі – Положення) розроблено відповідно до:

- Конституції України;
- Конвенції ООН про права дитини;
- Закону України "Про охорону дитинства";
- Закону України "Про освіту";
- Закону України "Про повну загальну середню освіту";
- Закону України "Про запобігання та протидію домашньому насильству";
- Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 04 червня 2025 р. № 658.

1.2. Положення є обов'язковим для виконання всіма працівниками ліцею №254 (далі – Ліцей), учнями, батьками, законними представниками та іншими особами, які взаємодіють з дітьми на території закладу.

1.3. Мета Положення – створення у Ліцеї безпечного освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та жорстокого поводження з дітьми, запровадження ефективної системи запобігання, виявлення та реагування на випадки насильства.

1.4. Основні завдання:

- забезпечення захисту прав та інтересів дітей;
- створення безпечного та підтримуючого освітнього середовища;
- запобігання всім формам насильства щодо дітей;
- своєчасне виявлення та реагування на випадки насильства;
- підвищення обізнаності учнів, батьків та працівників з питань захисту дітей;
- забезпечення підтримки постраждалих від насильства дітей.

1.5. Основні принципи:

- найкращі інтереси дитини;
- неприпустимість дискримінації;
- право дитини на життя та розвиток;
- повага до думки дитини;
- конфіденційність;
- невідкладність реагування.

2. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ

Насильство – будь-які дії фізичного, психологічного, економічного, сексуального характеру, внаслідок яких дитина зазнає або може зазнати шкоди для свого фізичного або психічного здоров'я, розвитку чи життя.

Булінг (цькування) – діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу.

Жорстоке поводження з дитиною – будь-які форми фізичного, психологічного, економічного, сексуального насильства, а також експлуатація дитини.

Домашнє насильство – діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям.

Кібербулінг – форма булінгу з використанням електронних засобів комунікації (соціальних мереж, месенджерів, електронної пошти тощо).

3. СУБ'ЄКТИ ВИКОНАННЯ ПОЛОЖЕННЯ

3.1. Директор Ліцею:

- затверджує та оприлюднює Положення;
- призначає відповідального координатора;
- забезпечує реалізацію Положення;
- контролює виконання заходів;
- звітує перед учасниками освітнього процесу та органами управління освітою.

3.2. Координатор з питань запобігання та протидії насильству (призначається наказом директора):

- координує діяльність щодо запобігання насильству;
- приймає та реєструє повідомлення про випадки насильства;
- організовує розгляд випадків та вживає заходів реагування;
- взаємодіє зі службами системи захисту дітей;
- проводить моніторинг та аналіз ситуації;
- організовує навчання працівників;
- веде облік інцидентів.

3.3. Практичний психолог:

- надає психологічну підтримку постраждалим дітям;
- проводить профілактичну роботу з учнями;
- бере участь у розслідуванні випадків насильства;
- консультує батьків та педагогів;
- проводить тренінги та просвітницькі заходи.

3.4. Соціальний педагог:

- здійснює соціальний супровід постраждалих дітей;
- взаємодіє з сім'ями учнів;

- координує роботу з органами опіки та піклування;
- веде облік дітей групи ризику.

3.5. Класні керівники:

- виявляють ознаки насильства щодо дітей;
- інформують координатора про підозри на насильство;
- проводять виховні заходи з учнями;
- взаємодіють з батьками;
- створюють безпечну атмосферу в класі.

3.6. Педагогічні працівники:

- дотримуються принципів поваги до дитини;
- не застосовують насильство у будь-якій формі;
- інформують про випадки насильства;
- проводять профілактичні бесіди.

3.7. Медичний працівник:

- виявляє ознаки фізичного насильства;
- документує тілесні ушкодження;
- надає першу медичну допомогу;
- інформує координатора про підозри.

3.8. Учні Ліцею:

- дотримуються правил поведінки;
- повідомляють дорослим про випадки насильства;
- поважають права інших учнів;
- не вчиняють насильницьких дій.

3.9. Батьки (законні представники):

- співпрацюють з адміністрацією Ліцею;
- повідомляють про випадки насильства;
- дотримуються ненасильницьких методів виховання;
- беруть участь у профілактичних заходах.

4. ПОЛІТИКА НАЙМУ ПРАЦІВНИКІВ

4.1. При прийомі на роботу осіб, які матимуть контакт з дітьми, обов'язково:

- вимагається довідка про несудимість (відсутність судимості за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи, життя та здоров'я);
- перевіряється наявність рекомендацій з попередніх місць роботи;
- проводиться співбесіда з ситуаційними запитаннями щодо виявлення схильності до агресії, насильницької поведінки.

4.2. Кандидату роз'яснюються:

- принципи політики захисту дітей від насильства;
- неприпустимість будь-яких форм насильства;
- процедури реагування на випадки насильства;
- відповідальність за порушення прав дитини.

4.3. При укладанні трудового договору працівник засвідчує своїм підписом ознайомлення з Положенням та зобов'язується його дотримуватися.

5. ПРЕВЕНТИВНІ ЗАХОДИ

5.1. Інформування та просвіта:

5.1.1. Для учнів:

- проведення класних годин з питань безпеки, прав дитини, протидії булінгу (щомісяця);
- тренінги з навичок безпечної поведінки;
- інформування про канали звернення за допомогою;
- проведення тематичних акцій та флешмобів;
- розміщення інформаційних матеріалів у класах, коридорах, на сайті Ліцею.

5.1.2. Для батьків:

- проведення батьківських зборів з питань захисту дітей (щоквартально);
- консультації психолога та соціального педагога;
- розповсюдження інформаційних буклетів;
- проведення онлайн-вебінарів;
- розміщення матеріалів на сайті Ліцею та у соціальних мережах.

5.1.3. Для працівників:

- вступний інструктаж при прийомі на роботу;
- щорічне навчання з питань захисту прав дитини;
- інформаційні семінари та тренінги;
- ознайомлення з алгоритмами реагування;
- обговорення на педагогічних радах.

5.2. Створення безпечного середовища:

- забезпечення належного освітлення приміщень та території;
- встановлення відеоспостереження у місцях загального користування (коридори, холи, входи);
- організація чергування педагогів під час перерв;
- контроль доступу сторонніх осіб до закладу;
- облаштування "куточків довіри" для конфіденційних розмов.

5.3. Оцінка ризиків:

- щорічний аналіз ризиків виникнення насильства в Ліцеї;
- моніторинг психологічного клімату в класах;
- анонімне опитування учнів та батьків (двічі на рік);
- виявлення потенційно небезпечних ситуацій;
- розробка заходів щодо мінімізації ризиків.

5.4. Формування цінностей:

- виховання поваги до прав людини;
- формування навичок ненасильницької комунікації;
- розвиток емпатії та толерантності;
- залучення учнів до волонтерської діяльності;
- створення учнівського самоврядування.

6. СИСТЕМА ВИЯВЛЕННЯ ТА РЕАГУВАННЯ

6.1. Канали повідомлення про випадки насильства:

6.1.1. Учні та батьки можуть повідомити:

- особисто координатору, психологу, соціальному педагогу, класному керівнику;
- через "скриньку довіри" (анонімно);
- електронною поштою;
- через форму на сайті Ліцею;
- телефоном довіри (номер вказується на інформаційних стендах).

6.1.2. Працівники Ліцею повідомляють координатора негайно при виявленні ознак насильства.

6.2. Прийом та реєстрація повідомлень:

6.2.1. Координатор:

- приймає та реєструє всі повідомлення у Журналі реєстрації інцидентів (додаток 2);
- заповнює Типову форму первинного повідомлення (додаток 1);
- забезпечує конфіденційність інформації.

6.2.2. Термін реєстрації – не пізніше 24 годин з моменту отримання інформації.

6.3. Розгляд випадків:

6.3.1. Після отримання повідомлення координатор:

- збирає додаткову інформацію (конфіденційні бесіди з дитиною, свідками, педагогами);
- залучає психолога, соціального педагога, класного керівника;
- оцінює рівень ризику для дитини;
- визначає необхідні заходи реагування.

6.3.2. Термін розгляду – не більше 3 робочих днів.

6.4. Заходи реагування:

6.4.1. При підтвердженні факту насильства:

- забезпечується безпека постраждалої дитини;
- надається психологічна та соціальна підтримка;
- інформуються батьки (якщо вони не є кривдниками);
- вживаються заходи щодо припинення насильства;
- вживаються виховні або дисциплінарні заходи до кривдника (якщо це учень чи працівник Ліцею).

6.4.2. При виявленні ознак домашнього насильства, сексуального насильства або тяжкого фізичного насильства:

- негайно повідомляються уповноважені підрозділи Національної поліції України (тел. 102);
- повідомляється служба у справах дітей (протягом 24 годин);
- забезпечується безпека дитини до прибуття служб.

6.4.3. При булінгу:

- проводиться розслідування згідно з процедурою реагування на булінг;
- протягом однієї доби письмово повідомляються Національна поліція та служба у справах дітей;
- вживаються заходи для припинення булінгу та підтримки постраждалого.

6.5. Супровід постраждалої дитини:

- індивідуальні консультації психолога;
- при необхідності – направлення до спеціалізованих служб;
- моніторинг стану дитини;
- інформування батьків про надану допомогу (з урахуванням конфіденційності).

6.6. Робота з кривдником (якщо це учень):

- виховні бесіди;
- психологічна корекція поведінки;
- залучення батьків до роботи;
- при необхідності – дисциплінарні стягнення;
- постановка на внутрішній профілактичний облік.

6.7. Конфіденційність:

- інформація про випадки насильства є конфіденційною;
- доступ до неї мають лише особи, які беруть участь у розгляді випадку;
- розголошення інформації можливе лише за згодою батьків або за рішенням уповноважених органів.

7. НАВЧАННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

7.1. Усі працівники Ліцею проходять обов'язкове навчання з питань:

- прав дитини та захисту від насильства;
- видів насильства та ознак їх виявлення;
- процедур реагування на випадки насильства;
- принципів безпечної взаємодії з дітьми;
- надання психологічної першої допомоги.

7.2. Навчання проводиться:

- при прийомі на роботу (вступний інструктаж);
- щорічно (підвищення кваліфікації);
- за необхідності (тематичні семінари).

7.3. Координатор, психолог, соціальний педагог проходять спеціалізоване навчання з питань виявлення та реагування на насильство.

7.4. Підвищення кваліфікації підтверджується сертифікатами, відмітками в журналі інструктажів.

8. МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНКА

8.1. Координатор здійснює:

- ведення обліку випадків насильства;
- аналіз тенденцій та виявлення ризиків;

8.3. Директор Ліцею:

- щоквартально розглядає звіт координатора;
- щорічно звітує перед педагогічною радою та органами управління освітою;
- вживає заходів для покращення ситуації.

8.4. Показники ефективності:

- кількість зареєстрованих випадків насильства;
- терміни розгляду та реагування;
- результати анонімних опитувань;
- рівень обізнаності учнів, батьків, працівників;
- якість наданої допомоги постраждалим.

9. СПІВПРАЦЯ З ПАРТНЕРАМИ

9.1. Ліцей співпрацює з:

- службою у справах дітей Святошинської районної адміністрації м. Києва;
- Національною поліцією України (підрозділ ювенальної превенції);
- центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;
- закладами охорони здоров'я;
- громадськими організаціями з питань захисту прав дітей.

9.2. Координатор забезпечує взаємодію з партнерськими організаціями, обмін інформацією та координацію дій.

10. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

10.1. Працівники Ліцею несуть відповідальність за:

- неповідомлення про виявлені випадки насильства;
- розголошення конфіденційної інформації;
- вчинення насильства щодо дітей.

10.2. Види відповідальності:

- дисциплінарна (зауваження, догана, звільнення);
- адміністративна (штраф згідно з КУпАП);
- кримінальна (за злочини проти дітей згідно з КК України).

10.3. Учні несуть відповідальність за вчинення насильства відповідно до Статуту Ліцею та чинного законодавства.

11. ІНФОРМАЦІЙНА ПІДТРИМКА

11.1. На інформаційних стендах Ліцею, сайті, у класах розміщується інформація:

- про права дитини;
- про види насильства та його наслідки;

- куди звертатися за допомогою;
- контакти служб підтримки:
 - Національна "гаряча лінія" з протидії насильству: 116 111 (Ла Страда);
 - Урядова "гаряча лінія": 1547;
 - Поліція: 102;
 - Швидка допомога: 103;
 - Координатор Ліцею: 044 402-44-21

11.2. Інформаційні матеріали оновлюються щороку та за необхідності.

12. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

12.1. Положення набирає чинності з дня його затвердження наказом директора Ліцею.

12.2. Зміни до Положення вносяться наказом директора на підставі пропозицій координатора, педагогічної ради, органів учнівського самоврядування, батьківського комітету.

12.3. Положення оприлюднюється на сайті Ліцею, у доступних для учнів, батьків та працівників місцях.

12.4. Усі працівники Ліцею підлягають обов'язковому ознайомленню з Положенням під підпис.

12.5. Контроль за виконанням Положення покладається на директора Ліцею.

ДОДАТКИ:

Додаток 1. Типова форма первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини

Додаток 2. Журнал реєстрації внутрішніх інцидентів (журнал безпеки)

Додаток 3. Типова анкета анонімного опитування для дітей

Додаток 4. План заходів з унеможливлення насильства на 2025-2026 навчальний рік

Директор

[Handwritten signature of Nataliya Bryukhovetska]

Наталія БРЮХОВЕЦЬКА

Координатор з питань запобігання насильству

[Handwritten signature of Oksana Chukhmanenko]

Оксана ЧУХМАНЕНКО

Погоджено:

- Практичний психолог
- Голова профспілкового комітету

[Handwritten signature of Svetlana Kushnir]

Світлана КУШНІР
Юлія ГУРИНЕНКО

З Положенням ознайомлені:

[Handwritten signature of Oksana Kuchuk]

Оксана Кучук
Модестина Степановна
Валентина Білуща